

Åpning av den svenske kulturmåned ved Henie-Onstad sentret
9. september 1976.

Da jeg ble bedt om å delta ved åpningen av den svenske kulturmåned har mine medarbeidere villet gi meg en orientering om hva kultur egentlig er.

Det latinske ordet bruktes om å dyrke jord, vin o.likn., og også om å utvikle sin ånd. I europeiske hovedspråk har det gjennomgått en videre utvikling. Når den opprinnelige betydning står jordkultur, skogkultur og kulturplanter. I tilslutning til denne betydning har man fått rasjonell

- 2 -

oppdrett, avl, særlig av fisk eller skalldyr, østers, ren-
dyrking av bakterier og videre: Bestand av fisk, skalldyr
og bakterier som er gjenstand for slik dyrking, næringsvæske
som bakterier dyrkes i.

Kultur betegner videre foredling, utvikling, kultivering
av evner eller anlegg av person eller samfunn. Fysisk kultur
er en rasjonell pleie av kropp og helse, særlig ved kropps-
øvelser og gjennomført hygiene. Brukt om den enkelte betegner
kultur dannelse, et høyere utviklingstrinn i mennesketypene
som gir seg utslag i tenkemåte og følelsesliv, eller i livs-
vaner, opptreden.

Etter dette kunne vi kanskje være i tvil om det
konkrete innhold av den utstillingen som markerer åpningen

av den svenske kulturmåned.

Men vi er likevel nokså sikre på hva som venter oss i denne presentasjon av svensk kultur selv om definisjons- spørsmålet er teoretisk noe uklart. Det minner om mannen som ble bedt om å definere en elefant. Jeg kan ikke definere den så han, men jeg skal kjenne den igjen når jeg ser den.

Sverige og Norge deler Europas lengste landegrense. Etter at fredsavtalene i Brømsebro og Roskilde ikke lengre er blant de vanskeligste politiske stridsspørsmål i Norge, er vel denne grensen også en av de fredeligste og minst spenningsfylte i Europa.

Det går så mangt over denne grensen begge veier, her reiser mennesker i alle aldre, i alle yrker. Her går ideer, tanker, erfaringer og impulser. Her fraktes råvarer og ferdigvarer som ledd i arbeidsdelingen, og det nære økonomiske

samarbeid mellom Sverige og Norge.

I en bestemt periode var "svenskepakker" et kjærkomment gode som kom over grensen fra Sverige. I dag står vi overfor en annen slags svenskepakke, den er også kjærkommen.

En svensk kulturmåned i Norge er paradoksalt nok en begivenhet. Det er første gang - hvilket også er verd å notere. Det gir mulighet til en bred samlet presentasjon av kulturen i dette nabolandet som står nordmenn så spesielt nær.

Mange hevder at de kulturelle særtrekk i våre respektive land er i ferd med å utviskes, at TV-alderen med sin kultur og ukultur fremmer det internasjonale og hemmer det nasjonale- det spesielle.

Jeg tror at det er noe i dette. Men uavhengig av denne internasjonale kulturutjevning er det grunn til å håpe og tro at vi befinner oss ved innledningen til en periode med kulturell oppblomstring og, ikke minst viktig, kulturell nyorientering.

Jeg tror at vi både i Sverige og Norge for tiden kan se en tendens til å orientere oss tilbake til vår nasjonale kultur. Dette er et verdifullt trekk, som også vil danne et sunt korrektiv til den masseproduserte industrikultur. Det er vel ikke grunn til å frykte at dette skal bringe oss inn i en kultur nasjonal isolasjonisme.

Det er et utvidet kulturbegrep-som nå er i ferd med å slå igjennom på det nasjonale plan. Det er positivt å se at denne nye erkjennelse også har satt sitt preg på den svenske måned i Norge. Flerdimensjonalt må man kunne betegne det

programmet som er lagt opp, det spenner over de fleste kunstarter, amatører og profesjonelle kunstnere skaper et balansert program som fullt ut oppfyller målsettingen om å vise fram folkekunst og folkelig kunst.

Det er med tilfredshet jeg kan konstatere at arrangørene av den svenske kulturmåned på Høvikodden har lagt opp et program som er i pakt med et slikt bredt kulturbegrep, og det faller også godt sammen med det kultursyn som Regjeringene i de nordiske land forfekter.

La meg til slutt uttrykke min hjertelige takk og anerkjennelse til dem som har tatt initiativet til kulturmåned, og som har satt ideene ut i livet. Jeg ønsker alt godt for dette tiltaket.